

Súd: Okresný súd Nové Zámky
Spisová značka: 16P/36/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4123242867
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 04. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Nagyová
ECLI: ECLI:SK:OSNZ:2024:4123242867.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Nové Zámky, sudkyňou JUDr. Máriou Nagyovou, vo veci starostlivosti o maloleté deti: A. B., nar. XX.XX.XXXX a B. B., nar. XX.XX.XXXX, obe bytom C., A. D. C., E. F. XXXX/X, zverené do náhradnej osobnej starostlivosti: G. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom I., J. XXX/XX, t. č. K. L. B. M. N., E., K. XX/X, deti rodičov: N. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom N., O. P. XXXX/XX Q. Q. C. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C., E. F. XXXX/X, o návrhu navrhovateľky: G. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom I., J. XXX/XX, t. č. K. L. B. M. N., E., K. XX/X, na zrušenie náhradnej osobnej starostlivosti k maloletým deťom a o návrhu otca na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností, určenie výživného, takto

rozhodol:

I. Súd z r u š u j e náhradnú osobnú starostlivosť u maloletých detí: A. B., nar. XX.XX.XXXX a B. B., nar. XX.XX.XXXX určenú rozsudkom Okresného súdu Nitra, č. k. 35P/142/2022-43 zo dňa 10.02.2023, ktorý nadobudol právoplatnosť 30.03.2023, počnúc právoplatnosťou rozsudku.

II. Súd konanie o nariadenie neodkladného opatrenia z a s t a v u j e.

III. Súd maloleté deti: A. B., nar. XX.XX.XXXX a B. B., nar. XX.XX.XXXX z v e r u j e do osobnej starostlivosti otca od právoplatnosti rozsudku a matka je p o v i n n á prispievať na výživu maloletého A. mesačne vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené, nepľnoleté dieťa a na výživu maloletej B. vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené, nepľnoleté dieťa, vždy do 15-teho dňa toho ktorého mesiaca vopred k rukám otca, počnúc právoplatnosťou rozsudku.

IV. Zastupovať maloleté deti a spravovať ich majetok b u d ú obaja rodičia.

V. Súd u k l a d á výchovné opatrenie – dohľad nad výchovou a starostlivosťou maloletých detí: A. B., nar. XX.XX.XXXX a B. B., nar. XX.XX.XXXX, ktorý bude vykonávaný Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Nitra po dobu 6 mesiacov od právoplatnosti rozsudku.

VI. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Navrhovateľka – osoba, ktorej boli deti zverené do náhradnej osobnej starostlivosti sa návrhom doručeným Okresnému súdu Nitra dňa 22.12.2023 domáhala zrušenia náhradnej osobnej starostlivosti. Návrh odôvodňovala tým, že deti si zobrala do opatery vtedy, keď si bola istá, že výchovu ďalších dvoch detí zvládne. V tom čase bol jej manžel vo výkone trestu a výchovu zvládala. Po návrate z výkonu trestu začal zasahovať do výchovy hlavne ich dcéry G. H.. Manžel nepracoval, viackrát podala návrh na rozvod. Momentálne už nemá z neho strach a udala ho na políciu.

1.1 Okresný súd Nitra Uznesením č. k. 26P/267/2023 – 10 zo dňa 08.01.2024, ktoré nadobudlo právoplatnosť 13.02.2024 preniesol príslušnosť na Okresný súd Nové Zámky, pretože maloleté deti sa nachádzajú v náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky v mieste ich súčasného bydliska, ktoré je v obvode Okresného súdu Nové Zámky. Proti tomuto uzneseniu podala sťažnosť navrhovateľka a Okresný súd Nitra Uznesením č. k. 26P/267/2023 - 17 zo dňa 19.02.2024, ktoré nadobudlo právoplatnosť 26.02.2024 sťažnosť navrhovateľky zamietol.

1.2 Uznesením č. k. 26P/267/2023 – 19 zo dňa 19.02.2024, ktoré nadobudlo právoplatnosť 26.02.2024 súd vylúčil návrh navrhovateľa – otca na zverenie maloletých detí do jeho osobnej starostlivosti na samostatné konanie.

1.3 Návrh bol zapísaný pod sp. zn. 26P/23/2024. Okresný súd Nitra Uznesením č. k. 26/23/2024 – 9 zo dňa 26.02.2024, ktoré nadobudlo právoplatnosť 13.03.2024 preniesol príslušnosť na Okresný súd Nové Zámky, pretože maloleté deti sa nachádzajú v náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky v mieste ich súčasného bydliska, ktoré je v obvode Okresného súdu Nové Zámky. Konanie bolo vedené pod sp. zn. 16P/43/2024.

2. Podaním zo dňa 29.02.2024 navrhovateľka doručila súdu návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým sa domáhala zrušenia náhradnej osobnej starostlivosti s tým, že maloleté deti sú u otca, ona momentálne nemá bývanie, kde by mohla vytvoriť deťom vhodné podmienky. Deti odmietajú bývať s ňou, chcú byť u otca.

3. Na pojednávaní dňa 08.04.2024 súd spojil na spoločné konanie veci vedené na tunajšom súde pod sp. zn. 16P/36/2024 a 16P/43/2024 tak, že konanie bude vedené pod sp. zn. 16P/36/2024. Súd rozhodol podľa § 166 ods. 1 CSP, pretože konania spolu súvisia, týkajú sa tých istých maloletých detí a v neposlednom rade súd rozhodol i z dôvodu hospodárnosti konania.

4. Súd pojednával v neprítomnosti matky maloletých detí podľa § 31 CMP, ktorej bol návrh doručený dňa 03.04.2024 podľa § 116 ods. 2 a doručenie predvolania mala vykázané dňa 03.04.2024 podľa § 106 ods. 3 CSP.

5. Súd vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov a oboznámením predložených listinných dôkazov a zistil tento skutkový a právny stav:

5.1 Záznam z pohovoru na ÚPSVaR Nové Zámky za účasti navrhovateľky a otca mal. detí zo dňa 08.01.2024, z ktorého mal súd preukázané, že maloleté deti sú u otca od 21.12.2023. Chcú zostať u otca, rešpektujú ho. Otec maloletých detí žije v spoločnej domácnosti s matkou, ktorú opatruje. Otec bude riešiť základnú školu a materskú školu detí v Mojmirovciach.

5.2 Úradný záznam spísaný na ÚPSVaR Nové Zámky zo dňa 27.12.2023 na základe žiadosti navrhovateľky ohľadne zmeny situácie vo vzťahu k mal. deťom.

5.3 Maloleté dieťa A. B., nar. XX.XX.XXXX v Nitre je evidované v Knihe narodení Matričného úradu Nitra vo zväzku 200, ročník 2015, na str. 164, pod por. č. 1211. Matkou maloletého dieťaťa je N. N., nar. XX.XX.XXXX a otcom C. B., nar. XX.XX.XXXX.

5.4 Maloleté dieťa B. B., nar. XX.XX.XXXX v Nitre je evidované v Knihe narodení Matričného úradu Nitra vo zväzku 207 ročník 2017, na str. 170, pod por. č. 1418. Matkou maloletého dieťaťa je N. N., nar. XX.XX.XXXX a otcom C. B., nar. XX.XX.XXXX.

5.5 Správa zo ZŠ s MŠ Ondreja Cabana v Komjaticiach, z ktorej mal súd preukázané, že mal. deti ukončili povinnú predškolskú dochádzku v MŠ k 01.02.2024 a deti by mali pokračovať v štúdiu na MŠ a ZŠ v Mojmirovciach.

5.6 Správa z ÚPSVaR Galanta na matku mal. detí, z ktorej mal súd preukázané, že nie je vedená v evidencii uchádzačov o zamestnanie na odbore služieb zamestnanosti a nie je v súčasnosti poberateľkou dávky v hmotnej núdzi, prídavku na dieťa, či iných štátnych sociálnych dávok na odbore soc. vecí a rodiny. Matka poberala prídavok na dieťa C. B., nar. XX.XX.XXXX od 01.08.2013 do

31.05.2018, A. B., nar. XX.XX.XXXX od 01.05.2014 do 31.07.2015, A. B., nar. XX.XX.XXXX od 01.09.2015 do 31.10.2022, B. B., nar. XX.XX.XXXX od 01.11.2017 do 31.10.2022.

5.7 Potvrdenie o poberaní rodičovského príspevku matkou na dve mal. deti, o ktorých sa rozhoduje v tomto konaní, A. B. od 01.09.2016 do 11.09.2018 a B. B. od 01.10.2018 do 31.12.2021.

5.8 Správa z obce Komjatice na navrhovateľku, z ktorej mal súd preukázané, že je vydatá od 27.01.1996, spolu s manželom E. H. majú 5 detí a trvalé bydlisko majú na adrese I., J. XX v rodinnom dome. Jedná sa o nehnuteľnosť, kde manžel navrhovateľky je podielovým spoluvlastníkom v 1/4 a ostatnými spoluvlastníkmi sú jeho 3 súrodenci na LV č. XXXX, kde je prihlásených spolu 12 osôb a navrhovateľka sa tam nezdržiava. Podľa jej slov odišla k bratovi do Mojmiroviec. Ich manželské spolužitie nebolo vždy harmonické, postupne sa nezhody a násilie vystupňovali natoľko, že podala návrh na rozvod.

5.9 Správa z obecného úradu Mojmirovce na otca mal. detí, z ktorej vyplýva, že má trvalý pobyt v C., E. F. X, kde sa aj zdržiava. Nevlastní žiadny nehnuteľný majetok, obcou riešený nebol.

5.10 Správa z MŠ Mojmirovce na mal. B., z ktorej mal súd preukázané, že dieťa sprevádza a vyzdvihuje otec, neúčast' a vymeškané hodiny má ospravedlnené, dieťa sa zapája do aktivít v MŠ. Je tichšej povahy, starostlivosť sa im zdá dobrá, dieťa sa vždy poteší, keď otec prichádza.

5.11 Správa zo ZŠ Mojmirovce na mal. A., z ktorej mal súd preukázané, že opakuje ročník a je žiakom 1.B triedy. Adaptácia prebieha veľmi pomaly, slabo komunikuje so žiakmi aj s dospelými. U dieťaťa sa prejavuje nedostatok návykov všetkého druhu – hygienické, držanie ceruzky, sedenie, sebaovládanie. Dieťa navštevuje školský klub, kde sa i stravuje a nechápe, že si nemôže robiť čo chce. Nedokáže samostatne pracovať, je potrebné ho stále nabádať a povzbudzovať. Na slovenskom jazyku pracuje veľmi slabo, domáca príprava je slabá, skôr žiadna. Nosenie školských pomôcok je sporadické, už ich nemá zabalené, sú špinavé a popísané. Komunikácia s otcom je dobrá, potrebné je ho pravidelne usmerňovať, denná hygiena je nedostatočná. V triede sa od žiaka šíri zápach.

5.12 Správa kolízneho opatrovníka o prešetrení pomerov a vykonaní pohovoru s mal. deťmi zo dňa 03.04.2024, z ktorej záveru vyplýva, že v súčasnej dobe NOS neplní svoj účel, nakoľko otec prevzal osobnú starostlivosť o obe mal. deti a deťom zabezpečuje osobnú starostlivosť v rámci svojich schopností a možností. Ak by súd zveril mal. deti do starostlivosti otca, navrhuje určiť nad výchovou a starostlivosťou mal. detí dohľad, ktorý bude vykonávaný prostredníctvom ÚPSVaR Nitra.

5.13 Pripojený spis Okresného súdu Nitra pod sp. zn. 35P/142/2022, z ktorého mal súd preukázané, že ÚPSVaR Nitra 31.10.2022 doručil súdu návrh na zverenie mal. detí do NOS pani G. H.. Správa zo šetrenia pomerov zo dňa 26.10.2022 u pani G. H., z ktorej vyplývalo, že zatiaľ nemala vytvorené podmienky pre pokojný spánok detí, ani zakúpené veci osobnej potreby detí. Uznesenie o nariadení NO, ktorým súd uložil matke povinnosť odovzdať mal. deti do dočasnej starostlivosti G. H.. Správa o prešetrení pomerov u G. H. zo dňa 12.12.2022, z ktorej vyplýva, že u pani H. majú mal. deti primerané podmienky pre ich výchovu a starostlivosť. Správa z ÚVTOS Nitra na otca mal. detí zo dňa 23.01.2023, z ktorej mal súd preukázané, že otec sa nachádzal vo výkone väzby a nebol pracovne zaradený. Zápisnica o pojednávaní zo dňa 10.02.2023, z ktorej mal súd preukázané, že súd pojednával v neprítomnosti matky maloletých detí. Rozsudok Okresného súdu Nitra, č. k. 35P/142/2022-43 zo dňa 10.02.2023, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 30.03.2023, ktorým súd maloleté deti zveril do náhradnej osobnej starostlivosti G. H. a rodičov zaviazal na platenie výživného vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené neplnoleté dieťa počnúc od právoplatnosti rozsudku. Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že matka maloletých detí sa v tom čase zdržiavala v Seredi na nezistenom mieste, s deťmi neudržiavala žiadny kontakt a neprejavovala o ne žiadny záujem.

6. Navrhovateľka – osoba, ktorej boli deti zverené do NOS uviedla, že na návrhu trvá, pretože sa výrazne zhoršili jej vzťahy s manželom. Opustila spoločnú domácnosť 21.12.2023 a určitú dobu bývala u brata. Maloleté deti sú u otca od decembra 2023. Momentálne sa nachádza v bezpečnom ženskom dome od 04.03.2024. Maloletým deťom vzhľadom na vzniknutú situáciu nevie zabezpečovať osobnú starostlivosť a v podstate sa o ne stará otec. Navrhovateľka návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zobrala späť a žiadala konanie zastaviť.

7. Navrhovateľ – otec maloletých detí vo svojej výpovedi uviedol, že na návrhu trvá, chce, aby boli maloleté deti zverené do jeho osobnej starostlivosti, pretože sa nachádzajú u neho od decembra 2023.

V mieste jeho bydliska navštevujú základnú a materskú školu od 02/2024 a preto súhlasí, aby bola zrušená NOS jeho sestry vo vzťahu k mal. deťom a aby boli deti zverené do mojej osobnej starostlivosti. Deti sú s ním od 21.12.2023. S mal. A. chodí i k psychologičke, bol tam raz a má ísť pre výsledky. Má ukončené základné vzdelanie a poberá opatrovateľský príspevok na svoju matku. Je ochotný sa o deti starať a spolupracovať s úradom za účelom odstránenia problémov. Matka mal. detí má ešte ďalšie tri deti. Nie je s ňou v žiadnom kontakte, počul, že je na psychiatrii, lebo chcela skočiť pod vlak. S mal. deťmi má bežné výdavky na stravu, ošatenie a hygienické potreby. A. družina 20 eur, obedy 20 eur, B. obedy 15 eur. So starostlivosťou o mal. deti mu pomáha matka. Náklady na bývanie sú zálohové platby na elektrinu a vodu. Po vykonanom dokazovaní súhlasil s tým, aby bola zrušená NOS a žiadal zveriť maloleté deti do jeho osobnej starostlivosti s tým, aby bola matka zaviazaná na platenie výživného. Súhlasil so späťvzatím návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. Nemal výhrady voči nariadeniu výchovného opatrenia.

8. Kolízny opatrovník mal. detí v záverečnej reči uviedol, že vzhľadom na vykonané dokazovanie navrhuje návrhu navrhovateľky vyhovieť, pretože NOS momentálne neplní svoj účel a deti sú v starostlivosti otca. So späťvzatím návrhu na nariadenie NO súhlasil, ako aj so zastavením konania. Vzhľadom na vzniknutú situáciu medzi rodičmi a mal. deťmi navrhol upraviť pomery tak, že mal. deti budú zverené do osobnej starostlivosti otca a vzhľadom na to, že matka sa momentálne nachádza na neznámom mieste, o deti sa nezaujíma, navrhol určiť výživné v min. výške v súlade so zákonom. Vzhľadom i na momentálne preukázané nedostatky vo vzťahu k starostlivosti o mal. deti, navrhol nariadiť výchovné opatrenie, a to dohľad, ktorý bude vykonávaný ÚPSVaR Nitra na dobu 6 mesiacov od právoplatnosti rozsudku.

9. Podľa § 47 ods. 1 písm. e) Zákona o rodine náhradná osobná starostlivosť zaniká právoplatným rozhodnutím súdu o zrušení náhradnej osobnej starostlivosti.

10. Podľa § 47 ods. 2 Zákona o rodine súd zruší náhradnú osobnú starostlivosť len z vážnych dôvodov najmä, ak osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti zanedbáva maloleté dieťa alebo porušuje svoje povinnosti, urobí tak vždy, ak o to táto osoba požiada.

11. Zánik náhradnej osobnej starostlivosti môže byť absolútny, keď náhradná osobná starostlivosť o dieťa už nie je potrebná, alebo relatívny, keď dôvody pre ktoré bola náhradná osobná starostlivosť nariadená ďalej trvajú, ale nemôže ju už vykonávať osoba, ktorej bolo dieťa zverené. Medzi relatívne dôvody zrušenia náhradnej osobnej starostlivosti patrí i zrušenie právoplatnosťou súdneho rozhodnutia. Súd má povinnosť zrušiť náhradnú osobnú starostlivosť len vtedy, ak sa preukážu vážne dôvody pre takéto rozhodnutie. Vždy tak musí urobiť súd v prípade, ak o to náhradný rodič požiada. Dôvodom je skutočnosť, že tento osobnoprávny pomer je založený na dobrovoľnosti. Nikoho nemožno nútiť, aby sa staral o cudzie dieťa. Inštitút zrušenia nariadenej náhradnej osobnej starostlivosti nemá výlučne sankčný charakter a treba ho chápať ako oprávnenie súdu rozhodnúť o aktuálnej situácii dieťaťa v súlade s jeho najlepším záujmom. Zákonným následkom zrušenia náhradnej osobnej starostlivosti je obnovenie výkonu rodičovských práva a povinností v pôvodnom rozsahu. To znamená, že na rodičov prejdú aj tie práva a povinnosti, ktoré po zverení vykonával už len náhradný rodič.

12. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti a zákonné ustanovenia, súd návrhu navrhovateľky na zrušenie náhradnej osobnej starostlivosti v celom rozsahu vyhovel. Súd mal jednoznačne preukázané, že navrhovateľka v čase rozhodovania súdu nemá vytvorené vhodné podmienky pre starostlivosť o maloleté deti a maloleté deti sa od decembra 2023 nachádzajú v starostlivosti otca. Navrhovateľka jednoznačne uviedla a prejavila súdu, že sa už o deti starať nechce. Súd mal preukázané, že boli naplnené vyššie uvedené zákonné ustanovenia a preto náhradnú osobnú starostlivosť navrhovateľky vo vzťahu k maloletým deťom zrušil.

13. Navrhovateľka doručila súdu návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorý zobrala späť v celom rozsahu a žiadala konanie zastaviť. Súd konanie o nariadenie neodkladného opatrenia zastavil podľa § 29 ods. 1 CMP vzhľadom na dispozičné právo navrhovateľky, ako aj súhlasné stanoviská ostatných účastníkov.

14. Podľa § 28 ods. 2 Zákona o rodine rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

15. Podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine, rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

16. Podľa § 62 odsek 1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné sami sa živiť.

17. Podľa § 62 odsek 2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

18. Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine, každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

19. Podľa § 62 odsek 4 Zákona o rodine, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

20. Podľa § 62 odsek 5 Zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča, súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnuté vynaložiť.

21. Podľa § 65 ods. 1 Zákona o rodine, ak rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, súd upraví rozsah ich vyživovacej povinnosti alebo schváli ich dohodu o výške výživného.

22. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

23. Podľa § 76 ods. 1 Zákona o rodine, výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

24. Podľa § 77 ods. 1 Zákona o rodine, právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov spätne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

25. Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

26. Podľa § 78 ods. 3 Zákona o rodine, pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

27. Dieťa má zo zákona právo na výživu, ide o jeho zákonný nárok. Vyživovacia povinnosť rodičov voči deťom predstavuje základný pilier celého systému zákonnej povinnosti poskytovať výživu. Cieľom tejto právnej úpravy je zabezpečiť výživu ekonomicky najslabšej skupine osôb spoločnosti - deťom. Právo dieťaťa na výživu voči rodičom vzniká jednoznačne najneskôr narodením. Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov voči deťom je obmedzené na obdobie, kým dieťa nie je schopné samo sa živiť. Kedy nastane takýto právny stav závisí od okolností konkrétneho prípadu pričom medzi rozhodujúce faktory na strane dieťaťa patrí jeho vek, zdravotný stav, štúdium, schopnosť zamestnať sa, schopnosť vykonávať prácu, odôvodnené záujmy a potreby, majetkové potreby a podobne. Súhrnne možno konštatovať, že dieťa je schopné samo sa živiť vtedy, ak je schopné samostatne uspokojovať svoje potreby. Povinnosť rodičov vyživovať svoje deti existuje ako podporný prostriedok výživy po celú dobu života subjektov

tohto právneho vzťahu. Vyživovacia povinnosť rodičov k deťom vyplýva priamo zo zákona a nie až na základe rozhodnutia súdu. Povinnosť prispievať na výživu svojich detí je zákonnou povinnosťou obidvoch rodičov. Každý z rodičov bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené, nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Vyživovacia povinnosť rodičov k deťom zásadne trvá po celú dobu prípravy dieťaťa na budúce povolanie pokiaľ je táto doba spoločensky odôvodnená. Tak je tomu vtedy, keď sa dieťa pripravuje na svoje budúce povolanie a pokračuje vo vysokoškolskom štúdiu, ktoré nadväzuje na štúdium stredoškolské. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti sa vychádza z kritéria schopností, možností a majetkových pomerov rodičov s prihliadnutím na odôvodnené potreby oprávneného dieťaťa. Výživou dieťaťa na ktoré obidvaja rodičia prispievajú sa rozumie zaobstarávanie, resp. uspokojovanie všetkých životných potrieb pre všestranný telesný a duševný vývoj dieťaťa. Potreby dieťaťa sú odstupňované jeho vekom, telesnou a duševnou vyspelosťou, zdravotným stavom a spôsobom prípravy na budúce povolanie. Pri rozhodovaní o zmene výživného musí súd posúdiť komplexne všetky zmeny pomerov účastníkov, ku ktorým došlo do predchádzajúcej úpravy a musí tiež prihliadnúť na vývoj životných nákladov za celé obdobie, ktoré uplynulo od vydania posledného rozhodnutia o výživnom, tzv. valorizačnú klauzulu zakotvenú v ust. § 78 ods. 3 Zákona o rodine. Odôvodnené potreby dieťaťa sú závislé predovšetkým od jeho veku, zdravotného stavu, fyzickej a duševnej vyspelosti, spôsobu a obsahu jeho prípravy na budúce povolanie, od hodnoty jeho majetku, prípadne výšky vlastných príjmov dieťaťa a sú bezprostredne ovplyvňované schopnosťami, možnosťami a majetkovými pomermi rodičov. Ak sú tieto obmedzené sú odôvodnenými len bežné potreby dieťaťa, ktoré nepresahujú obvyklú základnú mieru všetkých potrieb nevyhnutných pre život kultúrneho človeka. Pre určenie výšky výživného pre dieťa sú teda rozhodujúce reálne zárobkové možnosti, schopnosti a majetkové pomery každého z rodičov, ktoré sú dané nie len ich subjektívnymi vlastnosťami, ale aj okolnosťami objektívneho charakteru.

28. Vykonaným dokazovaním mal súd preukázané, že návrh navrhovateľa – otca maloletých detí je dôvodný. Otec maloletých detí poskytuje osobnú starostlivosť o maloleté deti od decembra 2023. Maloleté deti navštevujú materskú školu a základnú školu v mieste bydliska otca od februára 2024. Deti prejavili záujem zotrvať u otca. Otec má vytvorené primerané podmienky na starostlivosť o maloleté deti i napriek tomu, že hygiena a čistota v domácnosti v čase šetrenia boli na nižšej úrovni, avšak v domácnosti bolo teplo. V domácnosti boli dostatočné zásoby suchých potravín. Šaty pre deti boli poukladané v skrini a v poličkách. Kúrenie je zabezpečené elektrickými kachľami a v domácnosti je zavedená elektrická energia. Maloleté deti sa kúpu vo vaničke a teplú vodu prinášajú od starej mamy, ktorá býva vo vedľajšom vchode. Deti navštevujú detskú doktorku MUDr. Dagmar Tencerovú v Mojmírovciach. Príjem otca pozostáva z peňažného príspevku na opatrovanie matky v sume 569 eur. Podmienky v domácnosti otca sa v porovnaní s minulosťou mierne zlepšili, avšak stále je potrebné vylepšiť ich, čo otec prisľúbil. Matka maloletých detí sa o deti nezaujíma dlhodobo, čoho dôkazom je i tá skutočnosť, že maloleté deti boli zverené do náhradnej osobnej starostlivosti sestry otca maloletých detí a matka sa nezúčastnila ani predchádzajúceho pojednávania. Matka maloletých detí je prihlásená k trvalému pobytu na adresu N., O. P. XXXX/XXX, kde si zásielku neprevzala v odbernej lehote. Vzhľadom na to, že došlo k obnoveniu rodičovských práv obom rodičom po zrušení náhradnej osobnej starostlivosti a súd mal preukázané, že o maloleté deti sa stará otec, ktorý prejavil záujem vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté deti, preto súd návrhu otca vyhovel a maloleté deti zveril do jeho osobnej starostlivosti. Súd rozhodol o tom, že obaja rodičia budú maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok, pretože v čase rozhodovania súdu neboli dôvody pre iné rozhodnutie. Súd zaviazal matku na platenie výživného v minimálnej výške, t. j. vo výške 30% zo sumy životného minima, pretože mal preukázané, že matka maloletých detí bola na takúto výšku výživného zaviazaná i v konaní, keď boli deti zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Matka maloletých detí má ďalšie dve vyživovacie povinnosti, v súčasnosti nepoberá dávky v hmotnej núdzi, ani žiadne štátne sociálne dávky. V roku 2021 poberala rodičovský príspevok vo výške 275,90 eur a v roku 2022 poberala rodinné prídavky na dve deti do októbra. Rodinné prídavky sa týkali maloletých detí, o ktorých sa rozhoduje v tomto konaní. Keďže súd nemal preukázaný žiadny relevantný príjem matky, výživné určil v minimálnej výške v súlade so zákonom tak, ako tomu bolo doposiaľ vo vzťahu k maloletým deťom.

29. Podľa § 37 ods. 2 písm. b) Zákona o rodine, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd môže rozhodnúť o uložení výchovných opatrení, ktorým určí nad výchovou maloletého dieťaťa dohľad, dohľad vykonáva najmä za súčinnosti orgánu sociálnoprávnej ochrany detí, obce, školy, neštátnych subjektov a zariadenia, v ktorom je maloleté dieťa umiestnené.

30. Na návrh kolízneho opatrovníka s poukazom na závery vykonaného dokazovania ohľadne nedostatočnej starostlivosti otca o maloleté deti, čo mal súd preukázané hlavne zo správy zo Základnej školy v Mojmirovciach na maloletého A., ako aj zo šetrenia pomerov v rodine otca, súd uložil výchovné opatrenie a to dohľad nad výchovou a starostlivosťou maloletých detí, ktorý bude vykonávaný Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Nitra po dobu 6 mesiacov od právoplatnosti rozsudku.

31. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, pretože sa jedná o konanie vo veci starostlivosti o mal. deti.

Poučenie:

Proti rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozsudku na súde, proti ktorého rozsudku smeruje.

Odvolanie môže podať účastník, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

a) neboli splnené procesné podmienky,

b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,

c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,

d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo

h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.

Rozsudky o výživnom sú vykonateľné doručením (§44CMP).